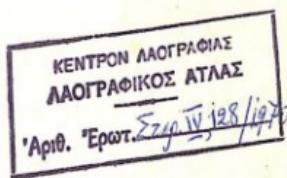

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΙΙ
Α Θ Η Ν Α Ι (13)

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

*

Α Θ Η Ν Α Ι 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεκ. 1969 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... ? Αἱ μοργκιανοί
 (παλαιότερον όνομα:), 'Επαρχίας Βάλτου,
 Νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας
2. 'Όνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ? Ηναγραφιάδης
 Μικόλαος ἐπάγγελμα Διδάσκαλος
3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον . Αἱ μοργκιανώτης Αἰγαίος
 Χερούλη Γραμματεὺς Ιερονίμος ..
 ἡλικία 62 γραμματικαὶ γνώσεις Αἱ μοργκιανός (Ταγματικοῦ)
 τόπος καταγωγῆς ? Αἱ μοργκιανοί —
 Δάριον ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΧΟΛΙΩΝ

A'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; Γανοθεάτα Χαμορίκον διὰ βοσκῶν
 καὶ Λιβεδίσιον διδ. καρπερέριον.
 "Υπῆρχον ρῦται χωρισταὶ τῇ ἐνηλλάφσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ... Οχι... τακτικά ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ιδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ.
 Eἰς... ιδιοκτήτας ..
- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπὲρ αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Τα. χωρίζεις... εἰς... τα... τέκνα... του.....

- β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Μόχος δονται εἴς αἰγαλεότεράς.

- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Δεν.. νομαρχούσι.. πατέρευσι.*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ως ἄτομα ἢ μὲ δλόκλητρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεν.. νομάρχον τειχούσιαν.

- 2) Πᾶς ἑκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, στημισα-
κατόροι κλπ.) Ποιοι ἦτο ἡ κοινωνική τρεν θέσις ;

Εταίχοι.. γένον σεμπτροι. εἴς ηδονειας ορην.

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *Ζα. εἰσοδήμους*
4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγυτὸν ἢ δύ' δλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προτίχροντο οὗτοι· ήσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβήν ἐλάμβανον· ήμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

*Εχαμομονορογεων ώς εργάται αἰγαλεότερην πεντέλην
εργάτριοι κατ ηδονειας γένον κατην. αμοιβήν των.*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Εάν ναι,
ἀπὸ ποίους τόπους προτίχροντο ; *Οχι!*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ὅγειρεσιν
ἔργασίας ; *Εγι.. ιδιωτικα. οι γένοις.*

Εγι. τοι.. ιδιωτικα.

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ως ἔργαται .. *Οχι..* ἢ ως τεχνῖται
κτίσται, γύψτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστῆδες), πρα-
ματευτάρες (ἕμπτοροι) κλπ. ;

Οι δεν γοιαν τον έγιασκαν εποχικά γένοις.

- δ'. 1) Πώς έλιπασίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκήν κόπρου (βιῶν, αίγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργώματος; . . .

Ἐγι παν νοέο με κόπρον αν αἴσθησίν.

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; . . .

Τούτη 1960 ορθολευτική.

- ε'. Απὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; . . .

Από τούτη 1950

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δῆλον μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποιὰ κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

*Έχρησιμοποιούντο μερούντες υπορράχιον
Έχρησιμοποιούντο μερούντες ηρεμίαν.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

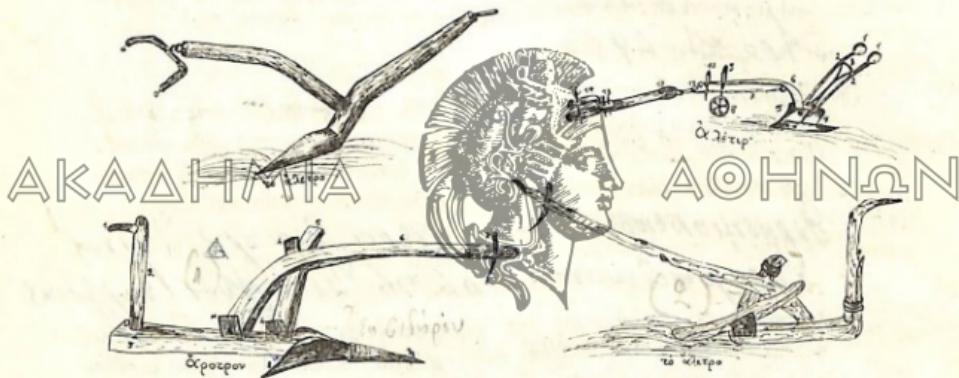

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε είναι ἐν χρήσει;); . . .

Δεκέμβριο 1954

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ . . .

- χριστιάνος Καζαντζίδης
1955
- 4) Μηχανή δεσμίστως τῶν σταχύων (δεματιῶν) οχι
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ οχι
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον οι ιδιοι οι γεωργοι
-
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξύλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία είναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονίζομενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ιχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει δύνοματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

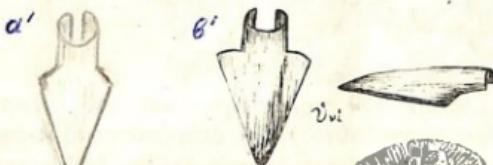
1. Χειρογονή	6. Σκαβάδει	11.
2. Άροτροπόδια	7. Στεντίφροι	12.
3. Άροτροποίδια	8. Φύρεα	13.
4. Στεντίφροι	9. Νύοι	14.
5. Σπάδη	10.	15.

(1) Εὰν εἰναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ δὲ νῦν. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ στρεμμάτε τὴν χρῆστιν ἕκάστοιν.

Ἐχρησιμοποιούσθε αἱ μέδοι εὐχαριστοῖς (αἱ) πανικάριοι
οἱ ταῦποις (αἱ) σιδηρέμοις γενέσθαινεν πολὺ στενό
άλτη. τοι... Οι ταῦποι (αἱ) εἰδοὶ χάμαξεροι εἰλέγενον. —

- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Σοὶ εἰς παραγγέλματος
εὐθεδίσθησαν.

Ἔτοι (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἡ σιδήρευς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΗΝΩΝ

Καὶ ἀπὸ τούτων καὶ σιδήρων.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόγι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).

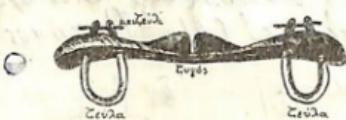
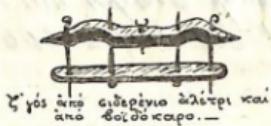
Πριόγιαν καὶ ἐχρησιμοποιοῦσθαι μήδοις πολὺς τοιούτοις.

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποία ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ σλλο ζῷον, δηλ.
ἵππος, ἵμιόγος, ὄνος... *B. d. ες*, *γ. ο. η. ει. και.*
κεφιονοι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν; ... *Δυοι. τρεις*

- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἡτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Στοραριζυρας - *αιτής ο τύπος*

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύναμάσσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτον. (τ.χ. λούριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *Δεν. Νριόσαρας. ομηρευον. μασαν*
. αντηκαΐενον.

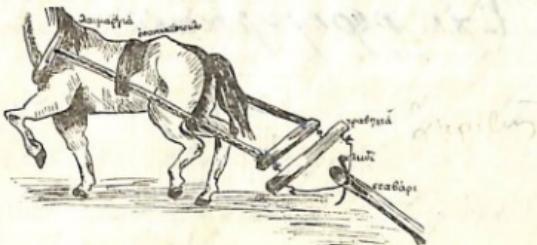
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὄποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσσατε
αὐτὸν).

Ονομαζετο. κονθούρι, οποιδ. ομηρευον.
δεν. Σγιόσαρας.

- 12) Απὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου;

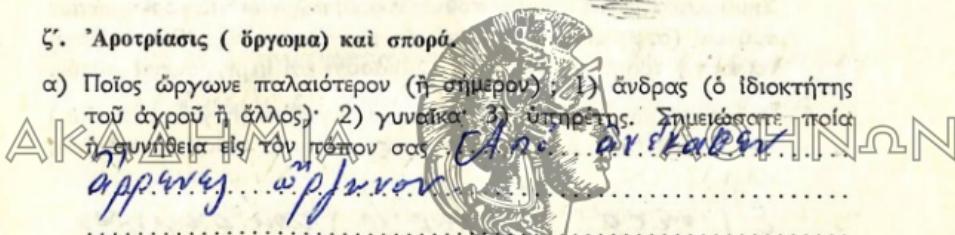
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;
Με. θορηριδ. κατ. δύο. πον. ἔχρησιμον πολεμον. οποιαδ. θεν.

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....
.....Ιωνίαρχία... Ἐπαναπάνυρχο... ἔργων τελεῖται. (παλατίες
καὶ οἰδία... ἐπανείρει.....

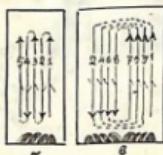
ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὡργωνε παλαιότερον (ἢ σῆμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ιδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπαρτέτης. Σημειώσατε ποία
τιμονιθεία εἰς τὸν πόπον σας.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραρθέσατε, εἰς βιντόν, καὶ φωτογραφίαν).
.....Τοιχία μὲν τοῖς ξύλινοις, τοι... μέταξα μὲν ἀτεμαρτυρεῖ
εποδό... δέρμα.
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.
.....Τοιχία μὲν τοῖς σιδηροῖς.
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιον τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῴων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
-Με... δικοινιδ... ται... κατευθύνει.

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἔγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
*Οργ. νέον... τό χωράφι με' κα? εύθειαν
γραμμήν ανοιγειε, η εν διεύθυνσι (ε')*
 ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);
Όχι... περιγέρεισκώς.

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποιὸν ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χορτίσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ φυροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (Δῆλ. σπορες τῇ σποριᾳ, υτάμει, θαστίῃ, μεσοβράδες κ.λ.π.);

*Εγινεσο... ει. Φυροις ναι. σημεριν...
με... διακόσιαρι. τε. π. Φεριαν...*

Πῶς ἔγινετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

Με αὐλακιαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκοπάνην, δῆλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

Με αροτρον... γιοχον.

- 7) Ποιοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δῆλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Εγινεσο... οριζοντιαν... καθετιαν... ει...

Πάραστρου... ει... Βερρος... οι. ι. σ. μ...

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

Ο. Σ. οὐδὲν, κρ. θ. γ. δργώματα τούτων

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγινοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (δνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Δ. ο. γρ. σ. τον. δργώματα* ..

καλ. σποράν. κατό. γέννα... Ναυάρχειον. κρ. Νόστυμα.
Δ. ερα. βόσκων.. τρία.. δργώματα... Οργή,
δεβά. γαν. σποράν. καλ. διαστάριν. κατό.
μηλ. πλορίδα, μέλισ. v.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαιτήστε ὅμοιως, ὡς ἀνωτέρῳ)

Εκάπτωμα... γράζ. φρεσ. δια. στ. καρπούς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπτωσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν οιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

Δ. Σ. Σ. Σ. τος.

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; ... *Δ. ο. εἴδ. τρία.*

5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἑδάφους ;

Δ. οικος., κανθαρ.

β) Μὲ ποια γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὄποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ὅλον τρόπον;

Διατ. για... Βουκέντρον...

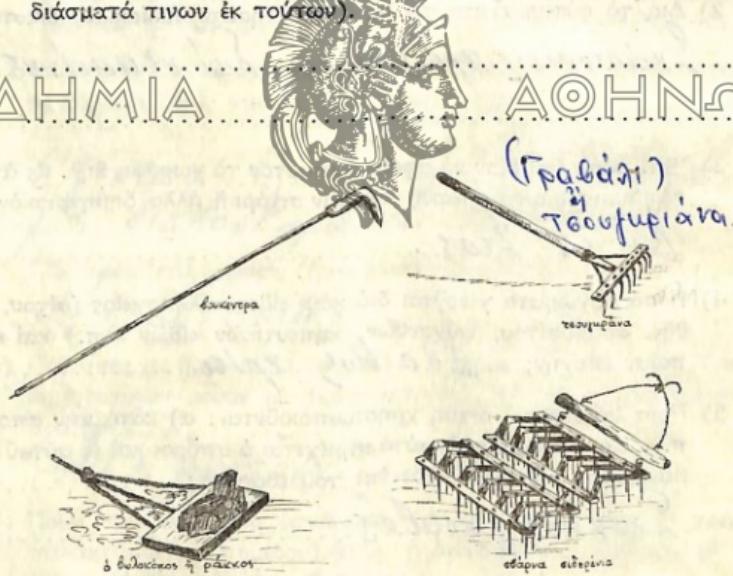
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Γίνεται... ισόπεδωσις...

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωμα (μὲ σκαλίδα, τσάπτι κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὅποιαν ἕναν (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου· καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

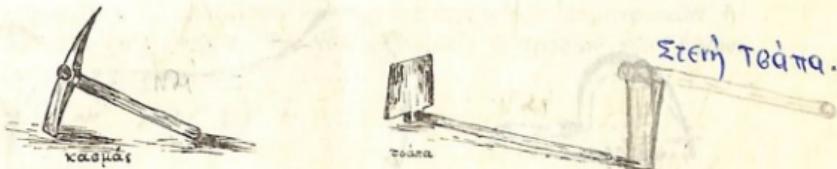

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ καστιάς, ἢ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Καστόν - τέλαιρα.

Ιδ. ταῦτα. Εἰκονίσατει.

Στεγή τεάπα.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ τῶς καλοῦντας οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν
Οι βοηθοί του οι ζευγάν εἰς τοις πράξεις

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἔκάστου εῖδομς.
Ταφρονομικούς χωράφια μετατρέπει σπόρους

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
Βοτανικός χωράφιος

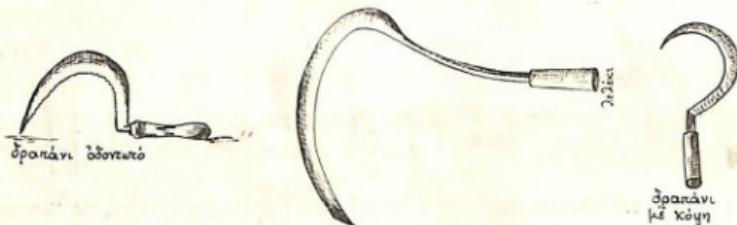
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγγίες) καὶ ἄλλως.
Ψυχικός εἶδος λαΐκους

B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἔργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με! 26 θέματα*
 περθετικό δρεπάνι.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ γὰς τὰ φωτογραφήσετε. *Είναι μάθημα*

Ἐν λεπίδι τέ οδοντωτό δρεπάνι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΗ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια σλλατή ἐργασίεια (π.χ. κόσσος) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων" (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με κόσσος*
Ἄνθει βεβεδεκεντρονή είναι. —

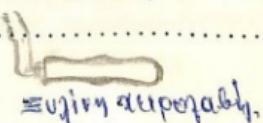

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ὅλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου γῆτο ὁμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσσατε αὐτήν).

Άνθει οδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάσσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;

Άνθει σιδηροῦς σκελετός και σιδηρός.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἔργα λεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) . *Εγ... τα... γυ... στ... επονεύειαν*

6) Ὡτὸ παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλο. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης, κλπ.) . *Ο... οι... κοπη.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὃ στοι, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. . *Εγ... το... μη... με... μετρητα.*

Θερίζοντο.

2) Οἱ στάχνες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *εἰχετε*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

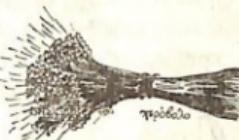
ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ὥλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅπτοια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χειρίες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; . *Ο... το... ει... ει... θεριστα.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). .

Το... διποντο... σμεν... διασταυρωμένα,

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; "Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι τίρχοντο ώς ἐπαγγελματίσαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπό ἄλλον τόπουν καὶ ποιον ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες

- 2) Πῶς ἡμείθοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοτῶν (ξεκοπῆς). Τοια ἡτοί ἡ ὀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἡτοί μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσσετε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν)

Ἄνδρες μονοί τινες εργοτάξιοι πεντάμετροι κοπῆις εἰσίσθιαν

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; "Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέστην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των) ;

Οἱ ἄνδρες γυρρούνται στο γάντζο της περιποίησης
αγανάκτησης

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

..... Μεντέρια... ἐρχεται... πάντα... θερισμόν

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Δελ... Επράγενται...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, πρωτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸν σταυρεῖδῶν· καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν τὸν φαθαν, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὃπου ύπαρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
φεύγονταν ταῦτα μέρη τοῦ χωραφοῦ τοῦ θερισμοῦ.

*..... οι μηνοί... οι θερισμοί... γερός... ταῦτα... εἴρησαν
αλλαγής... ταῦτα... σεπτεμβρίου... μαΐου... επτακονταετού...
σταυρόν... επταετού... έπειτα... έπειτα... επειδή... επειδή...
επειδή... οι κονοί σταθείσιοι...*

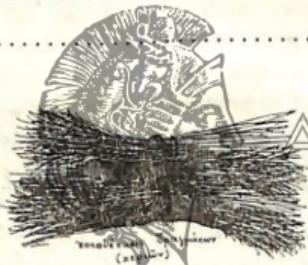
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν· καὶ ἐπὶ πρόσον χρόνον :

*..... Επειδή... μέρη... επειδή... ορυζόντων... ήλιος...
μεσημέρι... επειδή... ηλιοβασιλεύοντος... ορυζόντων...
σταχύων...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα; Ποῖος ἔδειν τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιεν ὡς χερίες, ἀγκαλίες; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δεσμιον τῶν δεματιῶν μῆπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως, σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφῶν.

U... knipper... reij... ?Dit... nes... ferlyspor
(voldges... red... fur... st... ky...) mon... reis... ?Dit... vör
... fe... reij... ?Dit... reij... ord... x... es... k... p... -
... fer... v... er... ?Dit... fer... d... reis...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετά τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν Ιδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ὄγροῦ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ τῶς ἐτοποθετοῦντο; . . .

*Σεμιτικά συνέκεντρώντο εκεί και τώρα έτοιμους να
λαμβάνουν πληρωμή από την Εθνική Τράπεζα για την απόσταση της ομάδας.
Επίσης διατίθενται πληρωμές σε άλλες ομάδες που έχουν ήδη λαμβάνει πληρωμή από την Εθνική Τράπεζα.
Επίσης διατίθενται πληρωμές σε άλλες ομάδες που έχουν ήδη λαμβάνει πληρωμή από την Εθνική Τράπεζα.*

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Από 20. 4.900
Καστ. 20. γι. γενικό. γι. επον. 08. βαλκανικός
4.0.000 σάντανος. Εναρξ. μετ' χρον.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον η μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η φωτογραφίαν.

Μόνη μὲ σκαπάνη.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Εσινηθίκετο πάλαιστερον η διαστροφὴ τῶν γέων κατὰ τὸν χειμῶνα με στρατού χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βικόν); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα η κοπή, η ζήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ.*

*Βαλανώς. λιν. μάρον. θεριγκόν. λαζαρό-
ν. ει. ει. λαζ. μονί. γε. ποδοστρατεία. ια. μετ'
δια. ογκών.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *τον. μάρον. καν. γε. κόσσαν.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

ΕΟΣ

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α.' 1) Μεταφορά τῶν δεμάτιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ὅλην θέσιν π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφορά εἰς τὸ ἄλωνι (σπιτιοῦ)

- 2) Πᾶς καλεῖται ὁ χῶρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάτρα, κλπ. Πᾶς γίνεται ἢ τοποθετοῦται εἰς σωρόν:

Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Θεμωνιά μαζὶ ταῦτα θεμωνιάτρα γίνεται.

Θεμωνιάτρας

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ὄχυρα εἰς ὅλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλωνι;

Υπῆρχεν τοῦτο τὸν τόπον σας ἄλωνι

Χῶρος γίνεται δικαιούμενος τοῦ καρποῦ.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποιάν θέσιν;

Ἐγίνεται τούτος ἄλωνι

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἡ εἰς περισσοτέρας ;
ἔὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲν ποιάν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Ἄνηκε... εἰς... πολλάς... οἰκογενείας. Καθ. μὲν χρῆ-
σις του... γίνεται... ποιάν... σειράν... μετακανονιζέντων*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

Δημί.. γράψων.. θεού Ήρα.. εἶναι.. τε. Φαρ.

- 7) Εἴδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματά-
λωνο (μὲν δάπεδον ἐκ χώματος) πετράλωνο (μὲν δάπεδον
ἐστρωμένον μὲν πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίεσμα, ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

*Πετραλόνιον.. έχουν.. κατ. χωματάλωνα. καὶ/
πετραλόνια.. επιβήτον. εἴρης το. άριστοντες. τούτων.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἑκαστον ἐτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου). καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ υψών τοιχώματος, ὃπου ὑπάρ-
χει, μὲν πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ ἀχύρων).

Ι.α.. καθαρισμός.. πηλός.. μείγματος..

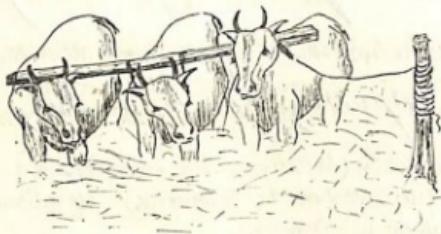
- 9) Ἡ ὡς ᾱνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Οἱ αναστολές.. μέσηραν.. καθ. εργασίαν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὃπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οίονδήποτε ἄλλον.

.....
.....
.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων, κλπ.).

a) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυρωποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφέρουσαν ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

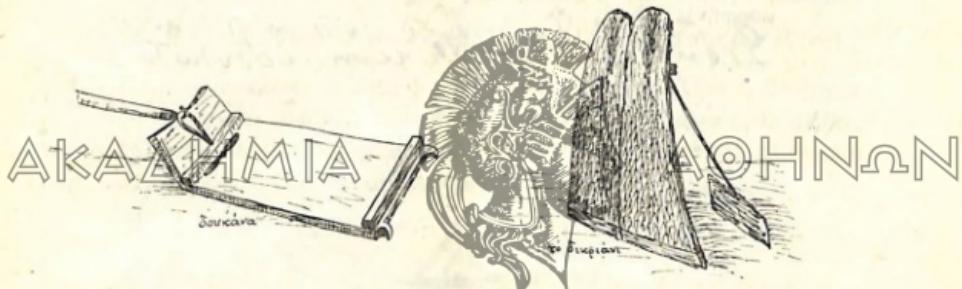
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ σύντινος στῦλος, ὥμερος δύο μετρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὃποίου ἔξαρτώνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

.....
.....
.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδέμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποῖον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἵχνωγραφήματα).....
M. Ουρηλέας θεάτρου. φω. Θ. Β.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανίς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὗτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τούτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίστης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἢ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

*Οἱ ἀριθέατοι, οἱ εριθη, οἱ βρυκοί, οἱ
διαφορετικοί μηχανισμοί...*

- δ) Άπο ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διά νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην.

Διαρά... 1.0^η σρωτήν... Εκδότης μου. Ε. Δ. Φωνία.
Εγκ. 3^η Αυτογράφο αντίτυπον.

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργα αλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τίνας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ δόποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Στιλπρούς δικρανούς μου! Καρνατό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

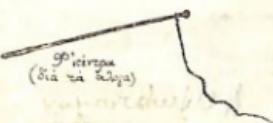
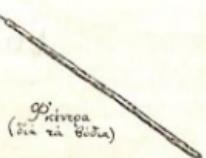
δουκράνι ἢ διχάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δόποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς; ... Β. εβ. αινες. εν μον. εγινετο.

- 14) Ήτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόθεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἢ κατασκευή της; (Σχεδιάσθε τὴν ράβδουν αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ήτα... εν χρήσει και/ Κατασκευασμένη εις...
μηρόνες αισθητικότε.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) φίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ, ἥλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *π.α. Αγνισθα κας μεναδικο*.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπό; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

π.α. diampelosken skakos ονοματατα.

- 17) Ποιοι ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργός μὲν ἴδια του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τοπικήθες, καλούμενοι ἀλωνισταί καὶ ἀγωγατες), οἱ οποῖοι εἰχον βθδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβανουν τοὺς ἀλωνισμούν.

*π.α. οι ιδιοι οι γρηγορι και τα ζώα μενικοι.
αγνισθα εγ οι βαλμαδες.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῷα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χοινδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

π.α. Νοηρχον αγρα μενικα.

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο' ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

π.α. νοηρχεν.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

Διετικόν γακνού μετριόν ρεβιθιών φύλλων έργον τοῦ κοπάνου.
Βατείν εἶταν αὐτόν.

'Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο' μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; 'Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Μάνιον... εν... μεν... ημίν... μέρην... νε...
...οικογενείας.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
'Εγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἔδαφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραβέτοντες σχεδιαγράφηματα ἢ φωτογραφίας)

Δ.ε.ν... εκπλήξεων τούς σταχύες.

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποῖα;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μῆτως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντρονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας;

Δ.ε.ν... έγραψαν ταῦτα, ο.δ' εγέρθησαν ταῦτα

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Από 26.1944

ΑΚΤΙΒΟΛΙΑ

ΑΘΗΝΑ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίᾳ: λειώμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται

τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάμ, ἀλλαχοῦ: δικριγιάνι)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..

*Οχυρός εμφύτευση, μητρός θεραπεία,
δοματούσιο.*

τοῦ δικριγιάν (ξύλου)

Nai

Nai

τοῦ δικριγιάν (ξύλου)

Nai

τοῦ φυτώρ (ξύλου)

‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

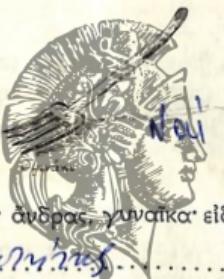
ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

*Ο. σχηματιζόμενος σωρός... ἔχει σχήμα σφραγίδος.
π. θρινάκι σοδείν... Καρφόν... τοιούτοιο
επίκερο.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ τὸ φτυάρι... εἰς τούτο τὸ ἀνέμισμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἀνδρας γυναικας εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

Στριψ. ἴδιομοντίτης.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἴς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν προδῶν τῶν ζῷων, ὡστε νὰ ἀπόφλοιωθῇ ὁ στοιχός;

*Καγαθίδια. μαλ. Θρο. καρπίτατα. Σ. καρπος...
ἄρρο. αντού. λεπ. πολ. βδεν. ξυν. Ρίνης. Αδν. φλάκα
διάγραφον. αριθμογρα.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῷων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; ('Εν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποία δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Δεινός επιφέρει την ονόμασην.

- 6) Ἀφοῦ διὸ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθεῖν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Αλλ. 26. γ. 20. αρι.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; Η δὲ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

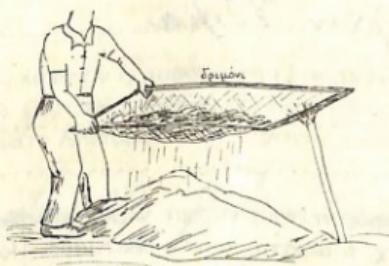
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Nai

νων μὲ δόπτας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὑλας. Ἰχνογραφήσαστε δὲ ἣ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Λεζανταρίαν
ν. ο. βιν. αι. κος. πατ. με. δρ. βι. βι. ν.*

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ὀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Εκμεταλλεύσησθαι. εγ. σωρ. V.*

Μετατροπαν. Χαρέσσεται σταυρός. Εγ. σωρ.

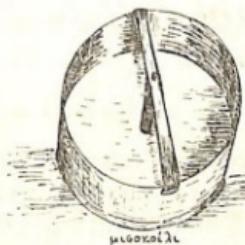
- 8) "Α λλα εἴ θι μα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Λεζανταρίαν. Εγ. σωρ.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλιώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλιώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκανδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

Ηρκαλα με. εβ. βαρ. φ. (χωρητικότητας 15.0 καίρων)

- 2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο είς είδος είς τὸ ἄλωνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσεις ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Ορα. γα. μ. επ. επ. βαρ. κατεβά. Ηρκαλα μ. ε. γεωργοῦ
χωρητικότητας το. βαρ. φ. (15.0 καίρων)

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὅ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (είς ποῖα δόχεια) ἢ είς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς είς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κάς συνηθείας)

Ορα. οικίας ε. γεωργοῦ.

- 4) Τὸ ἀχυρόν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ είς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσίς εἰς τὴν ὑπαίθρον; *Εν τούτοις οὐδὲν οὐδὲν*
αλλαγή.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα;....

W. Graub. S. fulvipes. Epithecum. S. diffractum.
S. opacum.

- 6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ή μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅπιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ή ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Мерадж. Оренбург. май 20. 1913. Еж. № 26. Еко-
номика.

Πώς λέγεται ή πλεκτή αυτή; Ποιον το σχήμα γιας πού φυλάσσεται;
πρός ποιον σκοπὸν καὶ ἐπι πάσου χρονον; *Εγκληματικόν*

Exhibit 26. *Redgrave, G. J. & Sons Ltd. v. E. Kovo. et al. Nov. 9, 1911.*

ΕΤΗΣΙΑΙ ΗΥΡΑΙ

Α: ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' θητιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούνδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὔγουστου κλπ.)

Dr. J. V. Verdo. Sugars.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος;

Ach... j'veron... n'pas!

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

Λευκό... φωτό... πυρά!.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποιος ἄλλος ;

Οὐδείς......

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποιὸν μέρος ;

Οὐδείς......

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Δεν φινεται το πορεζαν έπειτα......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπουν διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Ω. χι......

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Ω. χι......

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)
.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατά τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)
.....
.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
Επίκουρης Καθηγήτριας Μαρίας Βασιλειάδης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ